

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se napuniticom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se nepleća poštarnica, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847-849, Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

U slogom rastu malo stvarni, a slogom sve polkvarni. Narodna politika.

Izlazi svakog četvrtka u 11 sati prije podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne-frankirani neprimaju.

Predplata s poštarinom stoji: 10 K u obće, 1 na godinu 4 K za nekakve, 1 na godinu 4 K 5—, odn. K 2— na pol godinu.

Izvan carvine više poštarnica.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Nova austrijska vlada.

Na drugom mjestu današnjega broja prihoduemo obširno izvješće o prvih trih sjednicah carevinskoga vieća. U prvog od tih sjednica predstavilo se je novo ministarstvo, i ministar predsjednik dr. Koerber razvio je program novoga ministarstva.

Priznati valja, da je austrijski ministar predsjednik ovaj put obširnije razložio svoj program nego li su to njegovi predšastnici običavali i da je mnogo toga liepa i dobra obećao, što će kano obično na papiru neizpunjeno ostati. Neda se tažiti, da je ovomu ministarstvu iskreno do toga stalo, da umiri i zadovolji razne narodnosti, nu hojimo se; da će mu to po razvijenom programu ministra predsjednika posve za rukom poći.

Mudra je rečenica, da ne valja suditi čovjeka jedino po riečih, već osobito po njegovih djelih. To vriedi osobito za vlade, a navlastito za austrijske vlade. Izkustvo bo nas uči, da su sve skoro dosadašnje austrijske vlade nastupile sa liepimi programi i bogatimi obećanjima, od kojih se nije za većinu državljana sko. o nijedno izpunilo. Lahko je obećati, ali teško izpuniti, ako se neima prave volje i čuvstva dužnosti i pravdošnosti.

Nu da vidimo, što donasa u svom krilu nova austrijska vlada svojim narodom.

Ministar predsjednik kaže u ime cieloga ministarstva, da njegova vlada nije stranačka vlada i da ona ne pripada nijednoj stranici carevinskoga vieća. Ovoj tvrdnji ministra predsjednika teško će povjerovati onaj, koji znade, da sastavljaju novo ministarstvo sve sami Niemci osim dvojice ministra zemljaka, jednoga naime za Česku, drugoga za Galiciju, koji su bez listnice i koji neimaju ni dužnosti ni prava kao ostali njihovi drugovi.

Većina austrijskih državljana, Slaveni naime, neimaju niti jednoga svoga člana u novom ministarstvu, koji bi zastupao koju važniju granu javnoga života. Nemoguće je dakle vjerovati ministru predsjedniku, da njegova vlada nije stranačka i da ne pripada nijednoj stranici. Nju doduše sačinjava većina visokih činovnika, nu ovi su po svom uzgoju i čuvstvu Niemci, koji mogu biti donekle pravdini i nepristrani, ali pripadnici jednoga naroda ili stranke ostaju oni uvijek. Neima dvojbe, da imade među njimi višeko naobraženih i vrlo sposobnih muževa, koji teže za tim, da

se narodi nagode, da se izpostavi mir i red u monarhiji na temelju nepristranosti i ravnopravnosti, nu dvojimo, da će oni uspjeti na temelju programa, što ga je razvio ministar predsjednik.

U tom programu iztiče se osobito riešenje narodnog pitanja, ali to pitanje imalo bi se za sada riešiti samo u Českoj i Moravskoj; gdje Niemci gube danomice nadvladu nad českim narodom i gdje se boje, da bi mogli danas sutra doći u onaj položaj, u kojemu se sada nalaze Česi. Boje se naime za svoju prevlast, jer je nenaravska i protuzakonita koli u Českoj toli u Moravskoj, a da nedodju u podređeni položaj, hoće da si osjeguraju budućnost.

Novo ministarstvo neobziruje se ni najmanje na tužno stanje ostalih Slavena, osobito Hrvata i Slovenaca ovdje na jugu obzirom, na jezikovno pitanje; govori samo o tom, da će se ono zauzeti za riešenje jezičnog pitanja u Českoj i Moravskoj.

Vlada obećaje doduše, da će podastrieti na ustavni pretres osnove za riešenje jezičnog pitanja u Austriji, nu teško je čekati to riešenje onim, koji trpe i sténju najviše pod nesnosnim jarmom tudjeg gospodstva.

Mir se mora stvoriti, kaže ministar predsjednik, ali do mira nemože doći nego li na temelju potpuné jednakosti i ravnopravnosti svijui naroda, koji sačinjavaju Austriju. Dok bude gospodujućih i podređenih naroda, dok budu jedni zapovjedali a drugi niemo slušali, dotle nemože biti mira ni zadovoljstva.

Niemci na sjeveru, Talijani na jugu moraju si jednom za uvijek izbiti iz glave, da su oni nješto višega u ovoj poli monarhije i da su oni stvoreni za to, da vladaju i da njim Slaveni, većina državljana, služe i robuju.

Najprije valja dakle priznati i provesti ravnopravnost u svih granah javnoga života, za sve narode, koji su zastupani na carevinskom vieću i tada moći će se govoriti o miru i zadovoljstvu naroda Austrije.

Nagodba izmedju Čeha i Niemaca u Českoj i Moravskoj kad bi i uspjeta, neznaci jošje, da je tim u Austriji uveden mir i red i da je zadovoljeno svim narodom.

Bez provedenja ravnopravnosti u čitavoj Austriji ne bude mir ni zadovoljstva. O gospodarskom programu novog ministra drugom sgodom.

Carevinsko vieće.

Beč 25. februara 1900.

Četvrtak dne 22. l. m. se je carevinsko vieće opet sastalo. Dnevni red prve sjednice bio je onaj isti, koj bijaše mjesec decembra 1899, kad se je carevinsko vieće razstalo.

Nebih rad bio zao prorok, ali koliko mogu suditi po prvih dvih sjednicah, i po

svom što se događa u njih i izvan njih, moram reći, da će istim dnevnim redom, neriešenim, carevinsko vieće i opet svršiti, i to ovo i onakvo kakvo je po svoj prilici za uvijek.

Neću da duljim prorokovanjem, nego ovo me da u kratko izvjestim ob onom, što se je dogodilo i što se događa.

Predsjednik Dr. Fuchs otvori sjednicu. Bilježnici čitaju razne pripise, med kojimi je svakako najznamenitiji onaj ministra predsjednika D-ra pl. Koerbera, kojim javlja imenovanje njegovo za ministra predsjednika i voditelja ministarstva unutarnjih poslova, i ostalih ministara. Vriedno je kod toga pripomenuti, da su više od 20 godina bili ministri-predsjednici razni krezovi, grofovi, ili najmanje baruni, a da je sadanji ministar-predsjednik Dr. Koerber prosti plemenitas.

Posle pročitania pripisa, javio se je za rieć ministar-predsjednik, i predsjednik mu ju je podielio.

Ministar-predsjednik razvio je to program svoj i svoje vlade.

Želi da se zaboravi oluje koje su vladale u zastupničkoj kući za posljednjih godina, i izraža namu, da će razprave na temelju medjusobne lojalnosti izmed kuće i vlade biti korisne za državu i narode. Veli, da njegova vlada nije stranačka, i da takova nemoze ni biti, jer su stranke narodnostne, a država nije jednolna narodnostna država. Vlada smatra za svoju najveću dužnost, da kuša riešiti narodnostna pitanja. Ni ne sanja, da bi jih tako lahko riešila, nit misli, da se mogu riešiti po jednoj sabloni. Na prvom mjestu imadu se riešiti odnošaji u Českoj i Moravskoj, pak je s toga pozvao na razgovore predstavnikove svih stranaka u tih dvih krunovinah, razgovore koji još traju.

Vlada ima najbolju volju, da na temelju ravnopravnosti stalno uredi jezikovno pitanje. Mir se mora stvoriti; to zahtjeva cielokupno miroljubivo pučanstvo; to je nužno, da se uzumogne dati na produktivan rad koj je već nekoliko godina zastao. On stuje narodnostno čuvstvo, ali misli, da se isto tako mora cijeniti kultura i blagostanje; koje su jednako vriedne za sve narode, i koje svi narodi zahtjevaju.

Želi prije svega, da se rieši već predležeci proračun za godinu 1900, i dozvole sredstva za investicije, jer se inače nemože zadovoljiti potrebam pučanstva.

Vlada ima pripravne zakonske osnove za izgradnju raznih željeznica, medju kojimi je svakako najznamenitija druga glavna pruga za Trst, koju će ići preko Tura, Karavanka i Bohinjske doline prema jugu, a druga preko Pyrna prema sjeveru u Česku i sjeverni dio srednje Evrope. I Tršćansku luku će urediti. Pospješivati će i plovitbu po riekah, te u obće obrt, trgovina, izvoz, i brinuti se za socijalna pitanja. Kod sklapanja trgovačkih ugovora sa stranimi državami, štitić će probitke poljedjelstva, obrta i trgovine. Nastojati će pridignuti gospodarstvo imento tim, da će podupirati ustrojavanje novčanih družtava sa omjedjanim jam-

stvom. Haditi će o poboljšanja financa u pojedinih krunovinah, i već kod budućega zasjedanja sabora predložiti odnosnu osnovu, ako medjutim zaključiti pogadjanja sa zemaljskimi odborima. Naučena uprava pobrinuti će se za poboljšanje srednjih i viših skola, kao i za niže i više obrtne zavode. Kod svega toga treba vlada podpore parlamenta, pak ga s toga moli, da se dade na odnosni rad istodobno sa nastojanjem za uredjenjem narodnostnih pitanja. Država da mora živiti, ona da je zavjetiste državljana.

Ministru-predsjedniku su mnogi zastupnici povladjivali.

Mladoček Dr. Engel predložio je, da se u sljedećoj sjednici otvori razprava o programu vlade i da se odmah razpravi prešni predlog glede radnika u ugljenicah. Poljak, preuzvišeni Jaworski, predlaže, da se razprava o programu vlade povede u jednoj od budućih sjednica — on hoće najme, da se nastavlja zapreka razpravi o novacih. Socijalni demokrat Dasinski hoće, da se odmah razpravi prešni predlog glede radnika u ugljenicah. Njemci nacionalci i liberalci izjavljaju, da neće glasovati za nijedan predlog o razpravi programa, prvi jer da će vladu suditi po djelih, drugi jer da ima dovoljno predmeta za razpravljati.

Bilo je odlučeno, da se razpravlja dnevni red, zakonska osnova o novacih, da se na svrši sjednica razpravlja o računom prešnom predlogu, i da se u jednoj od budućih sjednica povede razprava o programu vlade.

Poslo su govorila dva gotornika o osnovi o novacih, govorio socijalni demokrat Verkauf o prešnom predlogu glede radnika s ugljenicah.

Već u prvog sjednici podneslo se je mnogo prešnih predloga i interpelacija. Od prešnih predloga znamenit je onaj Mladočeha D-ra Pacaka i česka veleposjednika grofa Palfy-a, i njihovih drugova, u kojim se poziva c. kr. vlada, da opozove nezakoniti i nevaljeni odpis ministra pravosudja od 16. oktobra 1899., i da najstrože i u svakom obziru štiti ravnopravnost svih naroda Austrije.

Obzirom na interpelacije vriedno je zabilježiti, da je Mladoček Pospisil i drugovi upravo na ministra bogostovja i naslave interpelaciju pisanu posve u českomu jeziku, da je predsjednik parlamenta izjavio o toj interpelaciji kao i o svih drugih, da ima zakonite podpise, i da će ju kako i druge izručiti dotičnomu ministru, te da je od rieči do rieči tiskana u stenografickom zapisniku.

Zastupnici Dr. Laginja i Spinečić postavili su interpelaciju glede konstituiranja obćinskoga zastupstva u Opertiju.

Toliko o prvog sjednici, koja je još dosta gladko prošla.

U drugog sjednici, petak dne 23., bilo je već takovih prizora, koji nedaju štititi da bi parlament mogao dugo trajati. Nije

se doista tvorno nevaljivalo na predsjednika ili na ministra, ali bilo je rietimi toliko toga, da mnogi označuju sjednicu groznijom nego li bijaše ijedna do sada.

Biti će posve kratak.

Još prije prelaza na dnevni red psovani su se bečki antisemiti i liberalci gore nego ni najrazpuštenije piljarice.

Član mladočeskega kluba Dr. Stransky predložio je u neznatnoj stvari poimenično glasovanje, koje se je takodjer pravilo. To je imalo za posljedicu, da je vit. Jaworski, predsjednik poljskoga kola i predsjednik izvršujućega odbora desnice odkazao već prije sazvanu sjednicu toga odbora.

Kod razprave zakonske osnove o novacih govorili su Šenererijanac Türk, Mladočeh Doležal i ministar domobranstva grof Welsersheimb. Türk govorio je upravo bezobrazno koli o slavenskih narodih toli o Njegovom Veličanstvu cesaru i kralju. On hoće dakako samo njemački jezik u svem javnom življenju u monarhiji, pa tako na prvom mjestu i u vojsci; on, kao i njegovi drugovi izriču se javno za to, da bude naša monarhija državica podređena Njemačkoj, a naš cesar i kralj dakako podložnik njemačkoga cesara kako je n. pr. kralj Bavorski. ili Saski, ili koji drugi njemački knez. I Mladočeh Doležal govorio je jako žestoko protiv upravi u vojsci i onim koji su njoj na čelu. Ministar domobranstva branio je upravu vojske, pobijao zahtjeve Mladočeha Doležala glede prava slavenskih naroda u jezikovnom obziru u vojsci, i zagovarao njemački jezik kao jedinovaljani u njoj, kako da jest od davnine — što dakako neodgovara istini, te je sa dotičnim dijelom svoga govora pokazao, da se nerazlikuje mnogo od zastupnika Türka, kad hoće dati njemačkomu jeziku u vojsci po prilici ono isto mjesto koje i Šenererijanac Türk. . . . Dakako da nije s njim jednake misli glede odnošaja naše monarhije i monarha naprama Njemačkoj i njemačkomu cesaru, pak je se toga upravio nekoliko rezkih rietič na Šenererijance. Teško da je pri tom promislilo, da je postupak oblasti i cijeli sustav uprave doveo do toga da može u monarhiji biti u obće ljudi kakav je Türk i drugovi.

U nastavku razprave o prešnom predlogu glede radnika u ugljenicah, oglasio se je za rietič i dobio ju novi ministar poljodjelstva grof Giovanelli, pri čem opazam, da nije to onaj koji bijaše svojedobno kotarski kapetan u Poli i namjestnički savjetnik u Trstu, nego da je to bivši viši sudbeni činovnik.

Taj ministar poljodjelstva nije govorio nego čitao, tako da su svi koji su iznenađeni došli u sabornicu mislili, da čita odgovor na kakvu interpelaciju. Njegov čitani govor nesamo da nije ni malo odgovorao težnjam socijalnih demokrata, nego nije odgovarao niti željam velike većine zastupnika, koji žele da se stanje radnika u ugljenicah, kao i u rudnicah, i radnika u obće poboljša. Taj njegov čitani govor nesamo da nebijaše stvarno prijazan za radnike, nego ga je novi poljodjeljski ministar tako nesretno sastavio i tako nesretnim tonom čitao, da se nije nikomu dopao. Socijalni demokrati su kod toga govora upravo biesnili. Naskakivali su protiv ministru kao psi protiv živodera, i nabacivali se nanj najprostijim psovankami. Sve zvonjenje i opominjanje predsjednikovo nije ništa koristilo. Socijalnim demokratom pridružili su se u psovanju Šenererijanac, da psuju na ministra domobranstva. Svaki čas otkivalo se je tvornih napadaja, do kojih ipak nije došlo. Predsjednik je zaključio sjednicu. Posveke još nisu prestale, dok se nisu ministri malo po malo iz dvorane pobrali.

Ministar-predsjednik Koerber išao je u Budapeštu, da izvjesti o tih događajih Njegovo Veličanstvo, i možda da učini predloge za daljnji postupak vlade.

Ni jedan nenatazi izlaza iz ovoga stanja, ili bolje još se neće da se nadje jedini pravi izlaz.

Česki zastupnici su u duhu obstrukcije, dok se bar njeka zadovoljšćina neda českomu narodu; česki veleposjednici su uza nje, osim glede najnuždnijih potreba države; slavenska narodna kršćanska sveza već bi da je i ona kao ovi posljednji. Poljaci su već javno očitovali, da neće svezu s onimi, koji hoće obstrukciju; tako misle i njemački katolici. Desnice kao da već nejma. Njezin izvršujući odbor još nije imao sjednice.

Treća sjednica održavala se je dne 26. febrara, dakle na pusti ponedjeljak. Da se pripusti vremena doljeaustrijskom zemaljskomu saboru, počela je sjednica zastupničke kuće u 3 sata poslije podne i trajala je do 10^{1/2} u večer.

Odmah na početku sjednice upozorio je predsjednik zastupnike, da onkvi prizori, kakvi su se zivali u drugoj sjednici, stavljaju u pogibiel parlamentarizam, i molio jih da se onakovih prizora čuvaju. Je li to ili što drugo doprinelo, valja reći, tok sjednice bio je dosta miran.

Poslije zaključene razprave o novacih, kod koje je govorio i zast. Blankini, priglasio se je mladočeski zastupnik Doležal za stvarni izpravak, te je odbio ponudu Šenererijanca Türka, kao da će oni podupirati mladočesku obstrukciju. Oni da ju mogu voditi i sami, a neće pomoći od onih, koji imaju svoj ideal izvan monarhije, u Njemačkoj-Pruskoj.

U razpravi o radnicah u ugljenicah, htjeo je ministar-predsjednik ublažiti utisak što ga je na zastupničku kuću učinio čitani govor ministra poljodjelstva, pa je izjavio da se je toga ministru tako razumljivo, da je vlada prijazna onim radnikom.

Zastupnici Spincić i Dr. Laginja podali su prešan predlog za podporu stanovnikom iz Podgradske i Materijske občine, silno oštećenim sa poledicom imenito na voćkah dne 14., 15. i 16. decembra prošle godine. (Taj predlog donieti ćemo drugi put u cielosti). Sljedeća sjednica je bila na pepelaicu dne 28. febrara.

Ovdje je i zadnji pokladni dan kao svaki drugi. U svih školah n. pr. je podučavanje kao i svaki drugi radni dan.

Politički pregled.

U Poli, dne 28. febrara 1900.

Austro-Ugarska. Na drugom mjestu današnjega broja donasamo obširno izvješće o započetom djelovanju carevinskoga vieća na kojega upozorujemo čitatelje. U doljoaustrijskom zemaljskom saboru prihvaćena je nova izborna osnova za grad Beč. Prema toj osnovi birati će se do mala polovica gradskoga zastupstva na temelju novoga zakona. Obćeniti je glas, da će pobijediti kršćanski socijalisti ili stranka sadašnjega načelnika dr. Luegera.

Subotu večer održavao je poljski klub na carevinskom vieću važnu sjednicu. Razpravljalo se je glavno o tom, da li se imade prekinuti odnošaje sa mladočeskim klubom ako ovaj poprimi obstrukciju. Stvoren bijaše sljedeći zaključak: Vjeran svojim autonomističkim i parlamentarnim načelom može poljski klub sa strankami, koje priznaju ista načela samo na toliko u sporazumku raditi, na koliko te stranke teže za parlamentarnim oživotvorenjem ovih načela, a da se pri tom nesprieči tečaj posala u carevinskom vieću.

Hrvatska. U subotu je previšnjim pismom Njeg. Veličanstva zasjedanje hrvatskoga sabora zaključeno, koje je započelo koncem novembra 1899. Proračunska razprava bijaše osobito duga, važna i zanimiva. U toj raz-

pravi sudjelovalo je, u svemu 36 govornika. Opozicionalni listovi pišu, da su zadovoljni sa uspjehom ovog zasjedanja, jer da su njihovi zastupnici uzornim djelovanjem pokazali izvanredne sposobnosti i vrline.

Srbija. Ministar financija gosp. Petrović sklopio je u Beču novi zajam od 10 milijuna dinara za grad Biograd. Vlada je namic uzela taj zajam na svoje ime a u gradske svrhe, jer sam grad nije mogao naći novca. Tim novcem urediti će se mnogi gradski poslovi kano taracanje, vodovod, utvrda savske obale, kanalizacija itd.

Rusija. Ruska vlada posvećuje glavnu svoju pažnju što holjem i kraćem spojenju svojih granicah sa dalekim zemljami iztoka. Ona gradi neprestane željeznice, koje će njoj služiti u prvom redu u trgovačke svrhe, a mogle bi njoj rabiti i u vojničke svrhe. Ovih dana dograđjena je rusko-kineška željeznica, koja spaja s jedne strane Mukden a na drugoj Post-Artur na velikoj kinezkoj željeznici.

Rat u južnoj Africi. Sa bojnog polja u južnoj Africi dolaze neizvjestni glasovi. Po jednom izvoru nalazi se burski general Cronje u veoma pogibeljnom položaju već preko osam dana, dočim bi ga bili morali Englezi u tom roku hametom potučiti, kad bi bio bilja njegov položaj toli zdvojan.

Po najnovijim vjestima Cronje se je nakon junačke obrane predao.

Franina i Juriba.

Fr. Ma da su si dobro omastili bradu oni protestanti, ki su hodili na kapitanat radi izbora.

Jur. Prijatelj kapitan da njim ni mogal pomoć, a oni od disperije, da su počeli frajat.

Fr. Baš pravdo deš, da frajat, zač se je jelo i pilo na puna usta i — nis platilo.

Jur. Ma nekemu, ki ni još posemsega srama zubil, da ni ta fraja a maku nikako va glavu šla.

Er. Ga ga j' kušienca pektu?

Jur. Neznam pravdo lego, da j' sam sobum brojil, da to nemore bit' čist račun, zač da plaćaju danas fraju onisti, ki navadno od ljudi beći deru.

Fr. Ja, ja, ter sam ja sto puti rekao, da se ni ča z djavolom paćat.

Fr. Neki trgovac na Livadah, da je bil s pukom i za puk dok je bil siromah, a sada, kad se je zabogatil, da nemari više za puk.

Jur. Dragi ti, malo jih je na svetu, ki bi mogli reć, da neće do smrti petljat.

Fr. Je tako je, zač Bog da, ma on more i zet.

Jur. Osobito ako vidi, da oblada oholija onca, ke mu je pomogal.

Domaće i razne vjesti.

† Ivan Šabec. Iz Trsta dolazi nam tužna vjest, da je tamo preminuo dne 27. t. m. nakon kratke ali teške bolesti poznati slovenski rodoljub i veleposjednik g. Ivan Šabec. Pokojnik bijaše poznat među tršćanskim Slovenci kano čestit rodoljub i narodni dobrotvor, te će njegovo preranu smrt očititi teško nesamo mlada udova sa dvoje nejaćadi nego ta-

kođer sva slovenska narodna i družva u Trstu i okolici. Velebratnomu pokojniku viećni pokoj a njegovim milim naše iskreno sauteče!

Novi župnik u Barkovljak. Dne 25. t. m. došao je u Barkovlje novoimeno-tani župnik veleč. g. Ante Kjuder, dosadašnji župnik u Tinjanu. Novoga župnika dočekali su sviestni naši Barkovljani vrlo srdačno, Na večer priredilo je pjevačko društvo „Adrija“ svomu župniku na čast vrlo srdačnu ovaciju.

Naknadni izbor za Istarski sabor i talijanski kandidat. Talijansko političko društvo za Istra proglasilo je svojim kandidatom za izborništvo gradova Buzet — Izola i Milje gosp. dr. Mihovila Depangher-a, bilježnika u Piranu.

Kako je poznato one gradove zastupao je do sada poznati Bartoli, koji je nepravilno položio mandat, jer njegovi istoimljenišci odsudjuju njegovo djelovanje u carevinskom vieću.

Razpisana mjesta. Kod a. k. ravnateljstva državne željeznice u Trstu razpisano je jedno mjesto željezničkog cestara sa plaćom od 1100 K na godinu; te službeno odelo i stan, dočimno staniarinu. Uvjeti: tehničko znanje; poznavanje njemačkoga i jednoga od zemaljskih jezika u govoru i pismu; austrijsko državljanstvo, neprekoraćenih 45 godina, te 6 mjesecno službovanje.

Nadalje jedno mjesto brzoga javnoga meštrala. Uvjeti: kano gor, ktomu strukovno znanje.

Na oba ova mjesta imaju pravo izsluženi podčasnici u smislu zakona od dne 19. aprila 1872. (drž. zak. br. 60). Molbe valja uložiti do 10. marca 1900. na ravnateljstvo državnih željeznica u Trstu.

Zastupstvo občine Oprtlja. U Oprtlju vlada obćinom već preko svakog pravednog trajanja jedan odhor kojega narod nije izabrao. Ni javno proglašene izvje izbornika kojimi žele, da se sa tanosnje zastupstvo konstituiru, nisu, barem do sada, koristile. Zato je trebalo stvar donieti pred veću javnost i možda će to koristiti.

U sjednici carevinskog vieća u Beču od 22. netom prošlog febrara, postavili su narodni zastupnici dr. Laginja, Spincić i drugovi na ministra, predsjednika kao upravitelja ministarstva nutranjih poslova sljedeću interpelaciju:

Mjesec marca 1898. obavili su se izbori za novo zastupstvo občine u Oprtlju (Istra).

Jednu odredbu c. k. namjestništva u pogledu onih izbora; učinuo je vrhovni upravni sud kano neutemeljenu u zakonu jur. 17. junija 1899. br. 4927, te bi se obćinsko zastupstvo bilo moralo već davno konstituirati. Buduć se to do danas nije učinilo, i obćinom protuzakonito upravlja jedan nametnuti joj odbor, buduće nadalje dočimno molbu izbornika političke vlasti neušlišuju, podpisani postavljaju upit:

Hoće li Njegovo Preozišćenost odrediti što je potrebno, da se zastupstvo za obćinu Oprtlja bezodvlačno konstituiru? — Beč, 22. febrara 1900. Podpisani gg. Dr. Laginja, Spincić i 27 drugih zastupnika.

Učitelji se mlću. Ovih dana imali su nekijoi delegati pučkog učiteljstva Istre, sastanak u Poli, da viećaju o poboljšanju svoga stanja i o pučkih školah u obće. Neznamo, pobitje koje su predmete razpravljali i kakove su jim odluke; nu nadamo se, da ćemo moći koju obširniju o tom reći u sljedećih brojevih ovoga lista. Po onom što do sada znamo, reći bi, da kakove borbe, recimo političko-narodne nije bilo, nego da se je radilo strogo o bolju učiteljskog stališa.

Pučka škola u Zbandaju. Dobivamo od tamo, da se ljudi smućuju, kako je zemaljski odbor tobože odlučio da pučka škola; što se ima tamo ustanoviti, bude talijanska. Evo što mi znamo o tom postu. Stvar se ima ovako: Ljudi, kad su bili u Zbandaju pitani, izjavili su se svi, osim jednoga, za hrvatsku školu, kako je i pravdo. Obćinsko zastupstvo u Poreču, pod kojim je podobćina Zbandaj, izreklo je od svoje strane da škola bude talijanska. Ali, to nije baš da mora tako biti. Zemaljsko školsko vieće, koje je jedino po zakonu odlučuje, odlučilo je, da Zbandajska škola ima prve tri godine biti na jeziku hrvatskom; to jest narodnom jeziku djece, a u zadnjih trih školskih godina, da ima biti u talijanskom jeziku.

Pored toga, da se u prve tri godine diete ima kao predmet obvezatni učiti talijanski (biti će par ura na tjeđani) a u zadnje tri godine opet samo kao obvezatni predmet hrvatski.

Zemaljski odbor, ili ti, junta da se je izjavila za talijansku školu, ali to nije odlučna stvar, jer kako smo rekli, jedino

